

Rada ERÚ

Energetický regulační úřad
Masarykovo nám. 5, 586 01 Jihlava

Č. j.: 12636-32/2016-ERU

V Jihlavě dne 4. června 2019

R o z h o d n u t í

O rozkladu společnosti BOHEMIA ENERGY entity s.r.o., se sídlem Na Poříčí 1046, 1047/24-26 110 00 Praha 1 – Nové Město, IČ: 273 86 732 (dále též „účastník řízení“), proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 12636-25/2016-ERU ze dne 10. října 2018 (sp. zn. OSR-12636/2016-ERU), kterým Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, rozhodl ve **výroku I.** o tom, že se účastník řízení dopustil 7 správních deliktů podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění účinném do 27. prosince 2015 (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), a to užitím klamavé obchodní praktiky ve smyslu § 4 odst. 3 uvedeného zákona, když ve vztahu k 7 zákazníkům uvedl nepravdivé údaje ohledně ukončení smluv o sdružených službách dodávky plynu či elektřiny, za což mu byla ve **výroku II.** uložena úhrnná pokuta ve výši 110 000 Kč a dále ve **výroku III.** povinnost k úhradě nákladů řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč, Rada Energetického regulačního úřadu (dále též „Rada“) jako nadřízený správní orgán Energetického regulačního úřadu podle § 17b odst. 10 písm. b) energetického zákona rozhodla v souladu s § 96 odst. 2 energetického zákona ve spojení s § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na návrh rozkladové komise, ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, takto:

Rozklad společnosti BOHEMIA ENERGY entity s.r.o., se sídlem Na Poříčí 1046, 1047/24-26, 110 00 Praha 1 – Nové Město, IČ: 273 86 732, proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 12636-25/2016-ERU ze dne 10. října 2018 (sp. zn. OSR-12636/2016-ERU) se zamítá a napadené rozhodnutí se potvrzuje.

Odůvodnění:

I. Průběh kontroly a správní řízení v prvním stupni

Energetický regulační úřad zahájil dne 26. května 2016 u účastníka řízení kontrolu dle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), v tehdy platném znění, jejímž předmětem bylo dodržování zákazů a povinností na úseku podnikání v energetických odvětvích stanovených v zákoně o ochraně spotřebitele (kontrola byla vedena pod sp. zn. 05875/2016-ERU), konkrétně dodržování zákazu nekalých obchodních praktik.

Na základě výsledku kontroly byl vyhotoven protokol o kontrole č. [REDAKCE] ze dne 29. června 2016, přičemž proti kontrolním zjištěním uvedeným v protokolu účastník řízení nepodal žádné námítky.

Při kontrole bylo zjištěno, že účastník řízení užil vůči 7 zákazníkům ([REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE]) klamavou obchodní praktiku, když při komunikaci s nimi užil nepravdivý údaj, neboť jim v dopisech ze dne 7. ledna 2015, resp. 8. ledna 2015 sdělil, že jejich smluvní vztah (smlouva o sdružených službách dodávky elektřiny nebo plynu) nebyl řádně ukončen a že pokud bude jiný dodavatel v procesu změn dodavatele v odběrném místě zákazníka pokračovat, bude jim nucen naučtovat smluvní sankci za předčasné ukončení smlouvy včetně náhrady škody.

Na základě skutečností zjištěných při kontrole zahájil Energetický regulační úřad dne 5. prosince 2016 s účastníkem správní řízení z moci úřední.

Dne 19. prosince 2016 bylo správnímu orgánu doručeno vyjádření účastníka řízení, ve kterém uvedl, že neshledává důvod pro zahájení správního řízení, neboť jeho jednání nevykazuje známky společenské škodlivosti a nedošlo ani k naplnění skutkové podstaty žádného správního deliktu. Účastník řízení dále uvedl, že si svou chybu v procesu uvědomil a obratem začal situaci řešit, u všech zákazníků došlo k ukončení smluvních závazků bez jakýchkoli námitek, či vystavení sankcí a jejich zmocněnec byl informován pravdivě o datu ukončení smluvních závazků. Proto má účastník řízení za to, že by mělo být správní řízení zastaveno pro svou neopodstatněnost.

Rozhodnutím Energetického regulačního úřadu č. j. 12636-7/2016-ERU ze dne 8. listopadu 2017 byl účastník řízení uznán odpovědným za spáchání 7 správních deliktů podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, za což mu byla uložena pokuta ve výši 120 000 Kč. Energetický regulační úřad dospěl k závěru, že účastník řízení se měl vytykánych deliktů dopustit tím, že vůči 7 zákazníkům užil klamavé obchodní praktiky, neboť jim v dopisech ze dne 7. ledna 2015, resp. 8. ledna 2015 uvedl nepravdivý údaj týkající se ukončení smluv o sdružených službách dodávky elektřiny nebo plynu, a to, že předmětné smluvní vztahy mezi ním a zákazníky nebyly řádně ukončeny, přestože zákazníci od uvedených smluv řádně odstoupili. Účastník řízení zákazníkům sdělil, že právní vztahy nebyly řádně ukončeny, bude nucen jim naučtovat smluvní sankci včetně náhrady škody za předčasné ukončení smlouvy, přičemž jim doporučil zastavit probíhající proces změny dodavatele.

II. První řízení o rozkladu

Proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 12636-7/2016-ERU ze dne 8. listopadu 2017 podal účastník dne 22. listopadu 2017 rozklad, ve kterém uvedl, že napadá všechny výroky rozhodnutí. Důvody, pro které považuje rozhodnutí za nezákonné, doplnil podáním ze dne 22. prosince 2017.

V doplnění rozkladu účastník řízení uvedl, že nezákonnost napadeného rozhodnutí spočívá zejména ve vadách výroku I. napadeného rozhodnutí, pro které nelze vůbec identifikovat skutky vytykávané účastníkovi řízení, když tento výrok současně neodpovídá skutečnému stavu věci. Správní orgán chybně uvedl, že zákazníci od smlouvy o sdružených službách dodávky řádně odstoupili, přitom ani v jednom případě se o odstoupení od smlouvy

nejednalo. Ve všech případech se jednalo o smlouvy uzavřené na dobu určitou, přičemž účastníkovi řízení byla doručena žádost o ukončení smluvního vztahu k datu výročí smlouvy.

Účastník řízení také namítal, že řádně a včas doručil společnosti VEMEX Energie a.s., jakožto zmocněnci zákazníků, informaci o tom, že žádosti o ukončení smlouvy akceptuje. Není tedy pravdou, že by informoval zákazníky chybně, neprávne nebo klamavě o průběhu změny dodavatele. Napadené rozhodnutí je podle názoru účastníka řízení dále nepřezkoumatelné, neboť jako celek nemá oporu ve shromážděném spisovém materiálu. Poslední námitka směřovala k výši uložené pokuty.

Rozhodnutím Rady Energetického regulačního úřadu č. j. 12636-15/2016-ERU ze dne 9. května 2018 bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc byla vrácena správnímu orgánu prvního stupně k novému projednání. V rozhodnutí o rozkladu Rada konstatovala, že napadené rozhodnutí nebylo dostatečně odůvodněno a výrok rozhodnutí neodpovídal zjištěnému skutkovému stavu. Ve výroku I. napadeného rozhodnutí prvostupňový správní orgán ke způsobu ukončení smluvních vztahů uvedl, že zákazníci od smluv řádně odstoupili, avšak v odůvodnění naopak konstatoval, že k ukončení smluv došlo na základě výpovědi, přičemž tento rozpor způsobil zmatečnost napadeného rozhodnutí. Rada prvostupňovému orgánu dále vytkla, že se dostatečně nezabýval právním hodnocením případu, neboť v odůvodnění rozhodnutí chybělo jasné označení úvah a důkazů, na základě kterých dospěl k závěru, že účastník řízení vytykané delikty spáchal. Ostatní námitky účastníka řízení vyhodnotila Rada jako nedůvodné.

III. Nové projednání věci a napadené rozhodnutí

Po zrušení napadeného rozhodnutí správní orgán prvního stupně opakovaně zaslal účastníkovi řízení upřesnění předmětu řízení ve vztahu ke způsobu ukončení smluv a současně ho poučil o možnosti vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu.

Dne 31. srpna 2018 obdržel správní orgán vyjádření, ve kterém účastník řízení odmítl, že by informoval zákazníky chybně, nesprávně nebo klamavě o průběhu změny dodavatele, neboť řádně a včas doručil zmocněnci zákazníků společnosti VEMEX Energie a.s. informaci o tom, že žádosti o ukončení akceptuje. Účastník řízení připustil, že v konkrétních případech došlo ke sdělení nepřesné informace o ukončení dodávek, ale tyto informace byly následně uvedeny na pravou míru, a to prostřednictvím komunikace se zmocněncem zákazníků. Zákazníkům tak nevznikla žádná újma, neboť zmocněnec proces změny dodavatele ukončil podle vůle a přání zákazníků. Ve všech případech byl dopis zákazníkům odeslán automaticky na základě vygenerování dokumentu „námitka“ v systému operátora trhu, neboť společnost VEMEX Energie a.s. žádala na OTE, a.s., o změnu dodavatele dříve, než jí účastník řízení poskytl vyjádření, zda se změnou dodavatele souhlasí. Účastník řízení také navrhl doplnění dokazování výsledkem jednotlivých zákazníků, ze kterých by vyplynulo, jakým způsobem bylo jejich ekonomické jednání konkrétně ovlivněno.

Rozhodnutím Energetického regulačního úřadu č. j. 12636-25/2016-ERU ze dne 10. října 2018 byl účastník řízení uznán odpovědným za spáchání 7 správních deliktů podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, za což mu byla uložena pokuta ve výši 110 000 Kč a dále mu byla uložena povinnost k úhradě nákladů správního řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč.

V rozhodnutí Energetický regulační úřad popsal zjištěný skutkový stav, přičemž po posouzení věci dospěl k závěru, že účastník řízení se vytýkaných deliktů dopustil tím, že vůči 7 zákazníkům užil klamavé obchodní praktiky, neboť v dopisech ze dne 7. ledna 2015, resp. 8. ledna 2015 uvedl nepravdivý údaj týkající se ukončení smluv o sdružených službách dodávky elektřiny nebo plynu, a to že předmětné smluvní vztahy mezi účastníkem řízení a zákazníky nebyly řádně ukončeny, přestože zákazníci učinili nesouhlasný projev vůle k automatickému prodloužení stávající smlouvy. Za zákazníky jednala společnost VEMEX Energie a.s. na základě plné moci, přičemž té účastník řízení zaslal dne 13. ledna 2015 sdělení, v němž u šesti ze sedmi dotčených odběratelů požadavek na ukončení smlouvy akceptoval. Zároveň však odběratelům již předtím zaslal dopis, v němž uvedl informaci o tom, že smluvní vztahy mezi ním a odběrateli nebyly řádně ukončeny a uvedl možnost uplatnění smluvní sankce. Prvostupňový správní orgán konstatoval, že jednáním účastníka řízení došlo u všech správních deliktů k naplnění jak formálních znaků, tak i znaku materiálního. Účastník řízení sdělil zákazníkům nepravdivou informaci, čímž nenaplnil požadavek odborné péče, přičemž z hlediska průměrného spotřebitele takové jednání mohlo rozhodování odběratelů ovlivnit. K návrhu účastníka řízení na provedení výsledku dotčených zákazníků správní orgán uvedl, že provedení takového důkazu považuje za nadbytečné, neboť skutečnost, že k ovlivnění jednání zákazníků v důsledku postupu účastníka řízení nakonec nedošlo, není relevantní z hlediska naplnění skutkové podstaty.

IV. Rozklad účastníka řízení

Proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 12636-25/2016-ERU ze dne 10. října 2018, které bylo účastníkovi řízení doručeno dne 11. října 2018, podal účastník dne 25. října 2018 rozklad, ve kterém uvedl, že napadá všechny výroky rozhodnutí. Důvody, pro které považuje rozhodnutí za nezákonné, doplnil podáním ze dne 5. listopadu 2018.

V doplnění rozkladu účastník řízení uvádí, že Energetický regulační úřad nesprávně posuzuje problematiku zastoupení a bagatelizuje jednání účastníka řízení vůči společnosti VEMEX Energie a.s. jako zmocněnci jednotlivých zákazníků. I kdyby účastník řízení připustil, že dne 7. nebo 8. ledna 2015 nesprávně zákazníky informoval ohledně údaje týkajícího se ukončení závazků, je nutné vzít v potaz, že již dne 13. ledna 2015 toto své tvrzené pochybení napravil, když odeslal společnosti VEMEX Energie a.s. informaci o tom, že žádosti o ukončení smlouvy akceptuje. Není tedy pravdou, že by informoval zákazníky chybně, nepravdě nebo klamavě o průběhu změny dodavatele, neboť zmocněnec zákazníků byl řádně, včas a pravdivě o ukončení závazků informován. Na základě výše uvedeného tak nelze dojít k závěru, že jednání účastníka řízení bylo klamavou obchodní praktikou z důvodu užití nepravdivého údaje, neboť právní jednání vůči zmocněnci zákazníků má stejné právní účinky jako jednání se zastoupeným přímo.

V této souvislosti účastník řízení dále namítá, že společnost VEMEX Energie a.s. nesprávně označila úkony jako „výpovědi smluv“, přestože se jednalo o smlouvy na dobu určitou, u nichž možnost výpovědi nebyla sjednána. Jestliže tedy účastník řízení v automaticky generovaných dopisech informoval zákazníky o tom, že došlo k zahájení procesu změny dodavatele bez toho, aby byly platně ukončeny existující závazky, byla tato informace v době generování dopisů pravdivá. Ve všech uvedených případech byl dopis zákazníkům odeslán automaticky na základě vygenerování dokumentu „námitka“ v systému operátora trhu, protože systém správně vyhodnotil smluvní vztah jako neukončený, neboť

společnost VEMEX Energie a.s. žádala na OTE, a.s., o změnu dodavatele dříve, než jí účastník řízení poskytl vyjádření, zda se změnou dodavatele souhlasí, resp. zda akceptuje provedené právní jednání zmocněnce směřující k ukončení závazku. Po projednání věci se společností VEMEX Energie a.s. a vyjasnění situace účastník řízení akceptoval zasláná právní jednání jako požadavek na ukončení závazků a tuto skutečnost také oznámil zmocněnci zákazníkům.

Účastník řízení dále namítá, že Energetický regulační úřad nedoplnil dokazování výsledkem svědků, ani žádným způsobem nezkontroloval, kdy byly dopisy uvedeným zákazníkům doručeny, tedy zda vůbec mohlo dojít k ovlivnění jakéhokoliv jejich obchodního rozhodnutí. Pokud by měl účastník řízení v úmyslu klamat zákazníky, byla by mezi dopisy zákazníkům a informacemi zaslány zmocněnci větší časová prodleva, případně by byly ve vztahu ke zmocněnci použity podobné informace jako informace obsažené v dopisech zákazníkům. Ani v jednom případě nedošlo k tomu, že by se dotčení zákazníci obrátili na účastníka řízení a rozporovali obsah dopisů, případně žádali jejich vysvětlení, přičemž společnost VEMEX Energie a.s. dokončila proces změny dodavatele podle přání a vůle zákazníkům.

Další námitka účastníka řízení směřuje k odůvodnění napadeného rozhodnutí, kde správní orgán na straně 18 uvedl, že účastník řízení akceptoval požadavek na ukončení smluv, avšak následně zaslal dopisy jednotlivým zákazníkům, přičemž jen o dva odstavce dále na straně 19 správní orgán uvádí, že byl průběh událostí opačný, tedy že účastník řízení měl kontaktovat zákazníky několik dní před tím, než odeslal sdělení zástupci zákazníkům. Napadené rozhodnutí je tak dle názoru účastníka řízení vnitřně rozporné a zmatečné.

Pro případ, že Energetický regulační úřad neakceptuje předchozí námitky, účastník řízení namítá zcela bagatelní intenzitu možného narušení ekonomického chování uvedených zákazníkům, neboť zákazníkům v důsledku informace uvedené v dopisech nevznikla žádná škoda. Poslední námitka směřuje k výši uložené pokuty, která je dle názoru účastníka řízení neúměrně vysoká, neboť neexistují žádné reálné přitěžující okolnosti, k nimž by měl správní orgán přihlížet. Zejména nelze jako přitěžující okolnost hodnotit skutečnost, že účastníkovi řízení byla před skoro 6 lety uložena pokuta za stejné porušení zákona o ochraně spotřebitele. Mělo by být naopak přihlédnuto k polehčujícím okolnostem, které sice Energetický regulační úřad ve svém rozhodnutí uvedl, avšak ve skutečnosti je při úvaze o výši pokuty nezohlednil.

Z výše uvedených důvodů tedy účastník řízení navrhuje, aby Rada napadené rozhodnutí zrušila a správní řízení zastavila.

V. Řízení o rozkladu

Rozklad účastníka řízení byl podán včas a splňoval předepsané náležitosti. Na základě podaného rozkladu Rada Energetického regulačního úřadu po jeho projednání v rozkladové komisi zřízené podle § 152 odst. 3 správního řádu a s přihlédnutím k návrhu rozkladové komise rozhodla tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí, a to z následujících důvodů.

Podle § 89 odst. 2 správního řádu přezkoumává odvolací správní orgán soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy. Správnost napadeného rozhodnutí přezkoumává jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání, jinak jen tehdy, vyžaduje-li to veřejný zájem.

Po posouzení věci se Rada zcela ztotožnila se závěry prvostupňového správního rozhodnutí a konstatovala, že napadené rozhodnutí vychází z řádně zjištěného skutkového stavu, přičemž závěry o spáchání správních deliktů účastníkem řízení i výše uložené sankce jsou náležitě odůvodněny, když dílčí nepřesnosti odůvodnění nezpůsobují nezákonnost rozhodnutí.

Účastník řízení rozporuje, že by vůči dotčeným zákazníkům užil klamavou obchodní praktiku, neboť zmocněncem pro komunikaci se zákazníky byla společnost VEMEX Energie a.s., která obdržela správnou informaci o akceptaci žádostí o ukončení smluv. K této námitce Rada uvádí, že se plně ztotožňuje s argumentací správního orgánu prvního stupně, který v napadeném rozhodnutí podrobně odůvodnil svůj závěr, že dopis odeslaný zákazníkům účastníkem řízení obsahoval nepravdivý údaj týkající se ukončení smluvního vztahu, včetně pohrůžky možnosti uplatnění smluvní sankce, a podrobně se také zabýval otázkou, proč je na jednání účastníka řízení nutno nahlížet jako na klamavou obchodní praktiku. Podle § 5 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele, ve znění účinném do 27. prosince 2015, se obchodní praktika považuje za klamavou mj. tehdy, pokud je při ní užit nepravdivý údaj. Jak vyplývá ze spisového materiálu, dne 29. října 2014 odeslala společnost VEMEX Energie a.s. jako zástupce zákazníků účastníkovi řízení nesouhlasný projev vůle k automatickému prodloužení stávajících smluv, přičemž není podstatné, že společnost VEMEX Energie a.s. tyto úkony nesprávně označila jako „výpovědi ze smluv“, neboť v souladu s § 555 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, se právní jednání posuzuje podle svého obsahu a obsah uvedeného právního jednání musel být účastníkovi řízení jako profesionálovi v oboru zcela zřejmý. Ostatně v případě sjednání automatické prolongace smlouvy (v případě neprojevení výslovného nesouhlasu s prolongací) by závazek trval nadále, úkon zabráňující prolongaci má tak fakticky stejné účinky jako výpověď smlouvy. Přestože tedy měl účastník řízení od konce října 2014 k dispozici nesouhlasný projev vůle k automatickému prodloužení stávajících smluv, odeslal začátkem ledna 2015 dotčeným zákazníkům dopis, ve kterém uvedl, že smluvní vztah nebyl řádně ukončen, a současně informoval zákazníky o možném uplatnění smluvní sankce včetně náhrady škody v případě, že nový dodavatel bude v procesu změny dodavatele pokračovat. V tomto sdělení lze pak spatřovat zjevný návod pro odběratele, jakým způsobem mají jednat (nepravdivá informace o hrozící smluvní sankci v případě, že nezastaví proces změny dodavatele), tj. úkon účastníka řízení k ovlivnění jednání spotřebitelů přímo směřoval. Není představitelný jiný účel dopisů zaslaných spotřebitelům, než přimět je k setrvání ve smluvním vztahu s účastníkem řízení.

Nelze ani přisvědčit námitce účastníka řízení, že své pochybení napravil, když následně o několik dní později informoval zástupce zákazníků o tom, že žádosti o ukončení smluv akceptuje. V tomto případě není rozhodné, jakou informaci obdržel nový dodavatel, podstatné je jednání účastníka řízení, které směřovalo přímo vůči zákazníkům – spotřebitelům, neboť informace o tom, že smluvní vztah nebyl řádně ukončen, může vyvolat naprosto odlišné účinky, je-li poskytnuta zástupci (v tomto případě osobě znalé dané problematiky) nebo přímo zákazníkovi, kterého může neočekávaný dopis obsahující sdělení o možném uplatnění smluvní sankce zaskočit. A jak také vyplývá z emailové komunikace ze dne 20. ledna 2015 mezi jedním z dotčených zákazníků a společností VEMEX Energie a.s., jež je součástí kontrolního spisu, minimálně v jednom případě zákazník skutečně zaskočen byl a žádal nového dodavatele o pomoc s řešením problému. Pokud tedy měl účastník řízení

v úmyslu své pochybení skutečně napravit, mohl snížit společenskou škodlivost svého jednání tím, že by informaci o akceptaci žádosti o ukončení smluv odeslal nejen zástupci zákazníků, ale také samotným zákazníkům, a to např. včetně případné omluvy za předchozí nepravdivou informaci. K ničemu takovému však ze strany účastníka řízení nedošlo.

Jednání vůči společnosti VEMEX Energie a.s. v daném kontextu nemohlo mít význam, jelikož bylo zřejmé, že ta jakožto nový dodavatel by na sdělení účastníka řízení nereagovala, protože bylo proti jejím oprávněným zájmům. Jedinou teoretickou možností, jak docílit toho, aby si spotřebitelé rozmysleli změnu dodavatele, odstoupili či vypověděli smlouvou s novým dodavatelem pod vlivem hrozby sankcí (přičemž Rada uvádí, že se jedná o častý, byť nežádoucí jev na trhu s elektřinou a plynem), a zůstali ve smluvním vztahu s účastníkem řízení, bylo zaměřit své jednání vůči spotřebitelům samotným, což účastník řízení učinil.

K tvrzení účastníka řízení, že ve všech uvedených případech byl dopis zákazníkům odeslán automaticky na základě vygenerování dokumentu „námitka“ v systému operátora trhu, protože systém správně vyhodnotil smluvní vztah jako neukončený, Rada uvádí, že je pouze věcí účastníka řízení, jakým způsobem má interně nastaven systém komunikace se zákazníkem, případně automaticky generované odpovědi. Tato skutečnost nemůže účastníka řízení zbavovat odpovědnosti za následky svého jednání, a to v jakékoliv rovině. Jak již bylo uvedeno výše, účastník řízení již od konce října 2014 věděl o úmyslu dotčených zákazníků jednotlivé smlouvy ukončit a měl tedy dostatek času na tuto skutečnost reagovat včetně zadání dat do svého interního systému, přesto odeslal zákazníkům dopis obsahující nepravdivou informaci. V tomto kontextu je také nutné zmínit, že odpovědnost právnických osob za správní delikty je obecně koncipována jako odpovědnost objektivní, tedy za výsledek, nikoli za zavinění, což také opakovaně judikovaly soudy všech instancí (odkázat lze např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 28/2006-65). Při posuzování odpovědnosti za správní delikt právnické osoby tak správní orgán nezkoumá zavinění, ale postačí samotná skutečnost, že došlo k porušení nebo ohrožení zákonem chráněného zájmu.

Podle názoru účastníka řízení vycházel správní orgán z neúplně zjištěného skutkového stavu, když neprovedl výsledky zákazníkům. Účastník řízení správnímu orgánu vytýká, že žádným způsobem nezkoumal a ani nezjistil, kdy zákazníci uvedené dopisy obdrželi a zda tedy vůbec mohlo dojít k ovlivnění jejich obchodního rozhodnutí. K této námitce Rada uvádí, že není důvodná. Správní orgán je v souladu s § 3 správního řádu povinen zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro vydání rozhodnutí. Podle § 50 odst. 3 správního řádu je potom správní orgán povinen zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu a v řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, je správní orgán povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena. To však neznamená, že by byl návrhem účastníka vázán, neboť správní orgán je také povinen postupovat v souladu s dalšími zásadami správního řízení jako je zásada rychlosti a hospodárnosti správního řízení. Rada v této souvislosti považuje také za důležité zdůraznit, že o nekalou obchodní praktiku se bude jednat nejen v případě, že podstatně narušuje rozhodování spotřebitele, ale také tehdy, pokud je způsobilá podstatně narušit rozhodování spotřebitele, přičemž je již nerozhodné, zda bylo rozhodování spotřebitele skutečně ovlivněno. Kritériem „způsobilosti narušit rozhodování“ je zde skutečnost, zda může mít uvedená praktika dopad na průměrného spotřebitele, nikoli na konkrétní dotčené zákazníky

(viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 110/2014 – 52). Jak vyplývá z napadeného rozhodnutí, správní orgán prvního stupně se v odůvodnění velmi podrobně zabýval otázkou, zda lze jednání účastníka řízení označit za klamavou obchodní praktiku, a to včetně způsobilosti možného ovlivnění průměrného spotřebitele. Rada tedy považuje zamítnutí návrhu účastníka řízení na provedení výsledku dotčených zákazníků prvostupňovým orgánem za odůvodněné, neboť jednání účastníka řízení spočívající v rozesílání informačních dopisů zákazníkům bylo spolehlivě zjištěno a provádění dalších důkazů by v uvedeném případě bylo jednoznačně v rozporu se zásadami rychlosti a hospodárnosti správního řízení.

Rada se neztotožňuje ani s námitkou účastníka řízení spočívající ve zmatečnosti a vnitřní rozpornosti odůvodnění napadeného rozhodnutí. Lze sice přisvědčit tvrzení účastníka řízení, že správní orgán na straně 18 nesprávně uvedl, že účastník řízení nejdříve ve vztahu k zástupci zákazníků akceptoval žádosti o ukončení smluv a až následně kontaktoval přímo dotčené zákazníky, avšak jak je zřejmé z celého odůvodnění napadeného rozhodnutí, jednalo se o ojedinělou nepřesnost, přičemž takto zjevně nebylo zasaženo do práv účastníka řízení, ani se napadené rozhodnutí v důsledku toho nestalo vnitřně rozporným. Správní orgán v napadeném rozhodnutí velmi podrobně popsal zjištěný skutkový stav, včetně důkazů, ze kterých vycházel, přičemž odůvodnění tvoří jednotný logicky uspořádaný a vnitřně nerozporný celek. Není tedy žádný důvod k pochybnostem o tom, jaká byla časová posloupnost jednání účastníka řízení jak vůči zákazníkům, tak vůči jejich zástupci v souvislosti s ukončením předmětných smluvních vztahů, a proto tato nesprávnost nemůže mít vliv na správnost a zákonnost napadeného rozhodnutí.

Pro případ, že by Rada neakceptovala žádné z předchozích námitek, namítal účastník řízení i zcela bagatelní intenzitu možného narušení ekonomického chování uvedených zákazníků, neboť zákazníkům v důsledku informace uvedené v dopisech nevznikla žádná škoda. K této námitce Rada uvádí, že není důvodná, neboť k naplnění formálních znaků předmětných správních deliktů není zákonem vyžadováno, aby spotřebiteli vznikla jakákoliv hmotná škoda, postačí „pouhé“ porušení zákazu užití nekalé obchodní praktiky. Zákon ostatně hovoří o způsobilosti praktiky ovlivnit jednání spotřebitele, nikoliv o nutnosti ovlivnění, přičemž zde jednání účastníka řízení zjevně směřovalo k omezení svobodné volby dodavatele.

Při posuzování odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané delikty se prvostupňový správní orgán zabýval i otázkou, zda jednáním účastníka řízení došlo také k naplnění materiální stránky vytýkaných deliktů, kdy konstatoval, že jednání účastníka řízení ve všech sedmi posuzovaných případech dosahovalo vyšší míry společenské nebezpečnosti ve vztahu k porušené povinnosti, než je míra nižší než nepatrná, a proto jednáním účastníka řízení došlo k naplnění materiální stránky všech sedmi deliktů. Účastník řízení svým jednáním kumuloval důsledky protiprávního postupu vůči zákazníkům, když těmto nejen uvedl nepravdivou informaci, že nedošlo k řádnému ukončení závazku (čímž nepravdivě informoval o uplatnění jejich subjektivního práva a navozoval dojem dalšího trvání existence závazku), ve spojení s tím hrozil uplatněním citelných smluvních sankcí (na které zjevně nárok neměl) a následně nabízel zákazníkům ze situace východisko spočívající v zabránění změně dodavatele. Účastník řízení přitom věděl, že kroky směřující k ukončení závazku podnikala na základě plných mocí právě společnost VEMEX Energie a.s., tj. zákazníci bez dalšího nemohli nabýt objektivní jistoty o ukončení závazků. Takto účastník řízení zneužíval jak informačního deficitu zákazníků, tak své odborné a hospodářské převahy při uskutečňování dodávek jakožto profesionál v oboru. Od zákazníků nelze očekávat plnou orientaci v problematice

smluvního práva, natož pak v navazujících otázkách souvisejících s provedením změny dodavatele. Při posuzování materiální stránky deliktu je nutné vždy vycházet ze skutečnosti, že každá skutková podstata správního deliktu implicitně zakotvuje obecnou míru společenské škodlivosti uvedeného jednání, neboť v opačném případě by zákonodárce takové porušení právní normy vůbec nesankcionoval. V každém konkrétním případě je pak nutné zohlednit všechny okolnosti, za nichž došlo k protiprávnímu jednání, zda nebyly zjištěny nějaké důležité skutečnosti, které intenzitu společenské škodlivosti snižují natolik, že by její míra byla nižší než nepatrná a dané jednání by tak nebylo možno postihnout jako správní delikt. Prvostupňový správní orgán však existenci žádných takových okolností v daném případě neshledal, kdy naopak konstatoval, že o vyšší míře škodlivosti jednání mimo jiné svědčí i skutečnost, že se nejednalo o ojedinělé pochybení, ale stejné protiprávní jednání bylo zjištěno hned ve vztahu k sedmi zákazníkům. Rada se s těmito závěry správního orgánu prvního stupně zcela ztotožňuje a v podrobnostech odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí.

Poslední námitka účastníka řízení směřuje k výši uložené sankce, kterou považuje za nepřiměřeně vysokou. Podle jeho názoru nelze zejména jako přitěžující okolnost hodnotit skutečnost, že účastníkovi řízení byla před skoro 6 lety uložena pokuta za stejné porušení zákona o ochraně spotřebitele. Ani tato námitka není důvodná, neboť prvostupňový správní orgán výši pokuty v napadeném rozhodnutí řádně a přesvědčivě odůvodnil, když podrobně rozvedl, jakými úvahami se při rozhodování o výši uložené pokuty řídil, uvedl všechna kritéria, ke kterým přihlédl a zda byly tyto skutečnosti posouzeny jako polehčující či přitěžující okolnosti. Po zvážení všech okolností byla dokonce uložená pokuta mírně snížena oproti původnímu rozhodnutí ve věci, které bylo odvolacím správním orgánem na základě rozkladu účastníka řízení zrušeno. Nutno také uvést, že výše uložené pokuty odpovídá správní praxi Energetického regulačního úřadu ve vztahu k příslušným správním deliktům a je přiměřená závažnosti vytýkaného jednání.

K posouzení recidivy jako přitěžující okolnosti potom Rada uvádí, že považuje postup prvostupňového orgánu za správný a plně v souladu se zákonem. Rada souhlasí s názorem účastníka řízení, že při rozhodování o výši sankce v případě recidivy je také nutno zohlednit institut trestního práva zahlázení odsouzení, neboť opačný postup by vedl k přísnějšímu přístupu k obviněnému v rámci řízení o správním deliktu než k obviněnému v řízení trestním. Tyto závěry ostatně potvrzuje i judikatura správních soudů (odkázat lze zejména na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 82/2010-55). V daném případě je při aplikaci analogie institutu trestního práva zahlázení odsouzení nutno vycházet z § 27 ve spojení s § 24 písm. d) zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého se na odsouzenou právnickou osobu hledí, jako by nebyla odsouzena, jestliže od právní moci odsuzujícího rozsudku uplynula doba pěti let v případě méně závažných trestných činů. V daném případě byla účastníkovi řízení rozhodnutím Energetického regulačního úřadu č. j. 13929-6/2012-ERU ze dne 30. listopadu 2012 uložena pokuta za stejný správní delikt, přičemž toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 30. dubna 2013. Jelikož účastník řízení nyní posuzované delikty spáchal ve dnech 7. a 8. ledna 2015, bylo by v souladu se zásadami trestního práva možné přihlédnout k pravomocným rozhodnutím, kterými by byl účastník řízení potrestán až pět let zpět, tedy až ke dni 8. ledna 2010. Z výše uvedeného vyplývá, že prvostupňový správní orgán při posouzení recidivy postupoval zcela v souladu se zákonem i aktuálně platnou judikaturou. Prvostupňový správní

orgán přitom zmínil i další rozhodnutí o uložení sankcí účastníkovi řízení, které ukazují na dlouhodobě nedbalý přístup k dodržování právních předpisů v dozorové působnosti Energetického regulačního úřadu.

VI. Závěr

Po přezkumu rozhodnutí Energetického regulačního úřadu v rozsahu podle § 89 odst. 2 správního řádu Rada jako nadřízený správní orgán vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem dospěla k závěru, že napadené rozhodnutí vychází z řádně zjištěného skutkového stavu, bylo vydáno v souladu s právními předpisy a rovněž splňuje požadavky kladené správním řádem na obsah správního rozhodnutí, neboť v něm byly v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu uvedeny důvody výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání a úvahy Energetického regulačního úřadu, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů. Jelikož nebyl dán žádný důvod pro zrušení či změnu napadeného rozhodnutí, Rada napadené rozhodnutí potvrzuje.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí není dle § 17b odst. 11 energetického zákona přípustný opravný prostředek.

Ing. Jan Pokorný, v. r.
předseda Rady Energetického regulačního úřadu

Obdrží:

BOHEMIA ENERGY entity s.r.o.